

SOCIAAL EMOTIONELE ONTWIKKELING

Zelfmanagement

De mate waarin de leerling zelfkennis heeft, zelfvertrouwen heeft en zelfbewust is.

- **Zelfkennis** – De leerling: weet wel/niet wat hij leuk vindt, weet wel/niet wat hij goed kan, weet wel/niet waarom hij een bepaalde emotie voelt
- **Zelfvertrouwen** – De leerling: heeft wel/geen vertrouwen dat hij bepaalde activiteiten kan
- **Zelfbewustzijn** – De leerling: vraagt wel/niet om hulp als dat nodig is

Sociale vaardigheden

De mate waarin/manier waarop de leerling samenwerkt, omgaat met vriendschappen, omgaat met conflicten en sociaal weerbaar is.

- **Samenwerken** – De leerling: overlegt wel/niet met anderen, past zich wel/niet aan aan anderen
- **Omgaan met vriendschappen** – De leerling: vraagt anderen wel/niet om af te spreken (of is hierin wel/niet afwachtend), maakt wel/niet snel nieuwe vrienden
- **Omgaan met conflicten** – De leerling: lost wel/niet zelf een ruzie van zichzelf/van anderen op, vermijdt wel/niet een conflict
- **Sociale weerbaarheid** – De leerling: komt wel/niet voor zichzelf op

Empatisch vermogen

De mate waarin de leerling inlevingsvermogen heeft, betrokken is, reageert op blijdschap en op tegenslagen bij anderen.

- **Inlevingsvermogen** – De leerling: ziet/snapt wel/niet hoe anderen zich voelen
- **Betrokkenheid** – De leerling: wil/kan wel/niet inschatten of iemand hulp nodig heeft, bekommert zich wel/niet om anderen, betreft anderen wel/niet bij de groep
- **Reageren op blijdschap** – De leerling: voelt blijdschap wel/niet mee met anderen
- **Reageren op tegenslagen bij anderen** – De leerling: wil/kan iemand wel/niet troosten, leeft wel/niet mee met anderen

Beheersing van gevoelens

De mate waarin/manier waarop de leerling emoties en impulsen kan beheersen.

- **Emoties beheersen** – De leerling: kan (heftig) gedrag onderdrukken (bijvoorbeeld boos zijn), laat zijn emotie wel/niet zijn werk beïnvloeden
- **Impulsbeheersing** – De leerling: raakt wel/niet snel in paniek als er iets misgaat, denkt wel/niet (altijd) na voordat hij iets doet

Uiting van gevoelens

De mate waarin de leerling positieve en negatieve gevoelens kan uiten.

- **Positieve/negatieve gevoelens uiten** – De leerling: laat wel/niet bepaalde emoties zien aan anderen (blij, grappig, boos, bang, etc.)

LEERAANPAK

Plannen

De mate waarin de leerling zijn werk voorbereidt en hiervoor een tijdsplanning maakt.

- **Werk/spel voorbereiden** – De leerling: kiest wel/geen aanpak voor hij begint, verdeelt wel/niet taken in een groep, stelt wel/niet prioriteiten
- **Planning gebruiken** – De leerling: schat wel/niet vooraf de benodigde tijd in, maakt wel/niet een (realistische) planning, verdeelt werk wel/niet over verschillende momenten

Doorzettingsvermogen

De mate waarin de leerling gedisciplineerd werkt, uithoudingsvermogen heeft en de mogelijkheid ziet om door te gaan met de taken, ondanks afleidingen of verminderde motivatie.

- **Gedisciplineerd werken** – De leerling: gaat wel/niet op tijd klaar zitten, blijft wel/niet opletten tijdens de uitleg, gaat wel/niet aan de slag, heeft een/geen serieuze werkhouding, blijft wel/niet geconcentreerd werken, werkt wel/niet zelfstandig door
- **Volhouden** – De leerling: gaat wel/niet door als iets niet lukt en/of als iets moeilijk is en/of als hij/zij geen zin heeft

Prestatiemotivatie

De mate waarin de leerling gemotiveerd is om inzet te tonen en de mate waarin de leerling prestatiegericht is.

- **Inzet tonen** – De leerling: oefent wel/niet voldoende, werkt wel/niet hard, maakt werk wel/niet af, doet wel/niet extra werk
- **Prestatiegericht zijn** – De leerling: wil de opdracht wel/niet begrijpen, vindt een goed resultaat wel/niet belangrijk, gaat wel/niet voor het hoogst haalbare

Organiserend vermogen

De mate waarin de leerling gestructureerd en zorgvuldig werkt.

- **Gestructureerd werken/spelen** – De leerling: ordent informatie wel/niet, ruimt spullen wel/niet op, zorgt wel/niet voor een nette (werk)omgeving
- **Zorgvuldig werken** – De leerling: controleert eigen werk wel/niet, levert werk wel/niet netjes aan, gaat wel/niet zorgvuldig om met spullen

CREATIEF VERMOGEN

Trots op je werk

De mate waarin de leerling trots is op het gemaakte werk, zijn keuzes kan uitleggen en vertrouwt op eigen ideeën.

- De leerling:
- vertelt anderen wel/niet wat hij met zijn werk bedoelt en welke keuzes hij gemaakt heeft
 - vertrouwt wel/niet op zijn eigen ideeën

Outputgericht

De mate waarin de leerling reflecteert op product en proces, convergerend denkt en nauwkeurig is.

- De leerling:
- wil wel/niet eerst goed weten wat een opdracht inhoudt voordat hij begint
 - wil zijn werk wel/niet graag goed doen
 - evalueert wel/niet zijn eigen werk
 - stelt wel/geen vragen om dingen goed te begrijpen

Volhardend

De mate waarin de leerling vasthoudend is en de manier waarop de leerling omgaat met onzekerheid.

- De leerling:
- gaat wel/niet door als iets niet (meteen) lukt
 - begint wel/niet aan iets als het moeilijk lijkt

Interacterend met anderen

De mate waarin de leerling feedback vraagt, feedback geeft en zijn ideeën deelt.

- De leerling:
- vraagt anderen wel/niet om mee te denken
 - vraagt anderen wel/niet om hun mening
 - geeft anderen wel/geen feedback

Nieuwsgierig

De mate waarin de leerling zaken onderzoekt en verkent en leergierig is.

- De leerling:
- vraagt zich wel/niet af hoe iets zit
 - stelt wel/geen vragen over hoe iets zit
 - vindt het wel/niet leuk om dingen uit te zoeken
 - vindt het wel/niet leuk om nieuwe dingen te ontdekken

Vindingrijk

De mate waarin de leerling speelt met mogelijkheden, nieuwe combinaties maakt en zijn intuïtie gebruikt.

- De leerling:
- heeft wel/geen nieuwe ideeën
 - probeert wel/niet nieuwe ideeën uit
 - maakt nieuwe dingen

Anders durven zijn

De mate waarin de leerling langer een pad verkent, ook als anderen dat geen goed idee vinden.

- De leerling:
- werkt wel/niet door op zijn eigen manier, ondanks kritiek van anderen
 - houdt wel/niet zijn eigen standpunt vol, ondanks dat anderen het er niet mee eens zijn

SOCIAAL EMOTIONELE ONTWIKKELING

Zelfmanagement

- Waarom word je blij/trots/boos/bang/verdrietig?
- Wat vind je leuk/stom/moeilijk?
- Wat is jouw superkracht?
- Wat wil je nog leren? Van wie kun je dat leren? Wie kan je daarbij helpen? Durf je daarbij zelf hulp te vragen?

Sociale vaardigheden

- Hoe vind je het om andere kinderen te leren kennen?
- Maak je snel nieuwe vrienden?
- Hoe vind je het om samen te spelen met je klasgenoten?
- Hoe vind je het wanneer een klasgenoot jou om hulp vraagt?
- Hoe werk je samen? Doen jullie wat jij wil, wat de ander wil of wat jullie allebei willen?
- Hoe ga je om met een conflict? Los je dat zelf op? Óf vraag je hulp?
- Ga je een conflict uit de weg?
- Kom je voor jezelf op? Hoe doe je dat? En wat levert dit je op?

Empatisch vermogen

- Als een klasgenootje boos/blij/verdrietig is, weet je dan waarom hij/zij zich zo voelt?
- Hoe laat jij zien dat je het belangrijk vindt dat het goed gaat met je vriendje/vriendinnetje in de klas?
- Hoe reageer je wanneer een klasgenootje iets verdrietigs meemaakt? Of juist wanneer hij of zij iets heel leuk meemaakt?

Beheersing van gevoelens

- Ben je snel boos/blij/verdrietig/jaloers? Voel je dat aankomen? En wat doe je dan? Vind je dat fijn?
- Als je iets wil doen of hebben, moet je dat doen meteen doen?
- Raak je snel in paniek als iets niet lukt/als je iets niet weet/als je iets niet kunt?

Uiting van gevoelens

- Mogen anderen zien hoe jij je voelt? Waarom wel/niet? Vind je dat fijn?
- Hoe laat je aan anderen zien hoe jij je voelt?
- Welke gevoelens laat je gemakkelijk zien en welke vind je lastig om te laten zien?
- Hoe kun jij, voor jou op de meest plezierige manier, laten zien hoe jij je voelt?

LEERAANPAK

Plannen

- Vind jij het makkelijk of moeilijk om je weektaak te plannen?
- Hoe bepaal je wat je wanneer gaat doen?
- Klopt je planning meestal met hoe het gaat?

Prestatiemotivatie

- Vind je het belangrijk dat je schrift/werkstuk/tekening netjes is?
- Wil je de beste van de klas zijn? Waarin? Waarom wil je dat?
- Lukt het je om te zien wat er al goed gaat tijdens het werken en wat je nog beter zou kunnen doen?
- Waarin wil je nog beter worden op school? Hoe wil je dat gaan doen? Hoe kan ik je helpen?

Doorzettingsvermogen

- Hoe vind je het om fouten te maken?
- Als het moeilijk is. Wat doe jij dan om door te zetten?
- Verwacht jij weleens meer van jezelf dan je eigenlijk kunt?
- Moet je altijd alles goed doen of mag je ook foutjes maken?
- Geef jij jezelf wel eens een compliment als het goed gaat?
- Is een tekening voor jou goed als ie precies zo is als je vooraf had bedacht?

Organiserend vermogen

- Hoe begin jij aan een taak? (Gewoon beginnen/ eerst alles klaarleggen/lezen/snappen/...)
- Is het voor jou makkelijk of moeilijk om te starten met een taak?

Wat gaat heel goed/waar ben je blij mee/waar ben je trots op?

Waar ben je niet blij mee? Waar ben je niet trots op? Wat zou je willen veranderen?

Hoe kan ik jou helpen?

Volhardend

- Jij vindt jezelf een echte doorzetter/niet echt een doorzetter. Waar blijkt dat uit?
- Zijn er andere dingen (vakken, sporten, gamen, creativiteit, buiten spelen, koken, ...) waar je meer/minder doorzet?
- Als alles even tegen lijkt te zitten, hoe zet jij dan door?
- Wanneer geef je soms op? Op welke manier kan ik je hiermee helpen?

CREATIEF VERMOGEN

Trots op je werk

- Kun jij trots zijn op je werk?
- Zie je van je zelf wat je al heel goed doet?
- Noem eens schoolwerk waar je trots op bent.
- Vind je het leuk om aan anderen (juf/meester, ouders, andere kinderen) te laten zien wat jij hebt gemaakt bij bv. knutselen?

Interacterend met anderen

- Zeg jij graag wat je van iets of een ander vindt?
- Vind jij het belangrijker om eerlijk te zijn of om aardig te zijn?
- Als jij samenwerkt en de ander maakt een heel leuke tekening, hoe zeg jij dan wat je ervan vindt?
- Hoe voel jij je als je feedback van een ander krijgt (negatief/positief)?
- Wil je graag weten wat anderen van jouw werk vinden of vind je dat niet belangrijk?

Outputgericht

- Als jij een opdracht krijgt, begin je dan gewoon of bedenk je eerst hoe het aan het einde eruit moet komen te zien (denk aan bijvoorbeeld koken, tekenen, knutselen)?
- Als je iets niet goed hebt gedaan, weet je dan hoe dat komt?
- Heb je vaak dat je schoolwerk veel beter/slechter hebt gemaakt dan je vooraf had gedacht?
- Vind je het belangrijk dat wat jij doet/maakt, goed is?
- Vind jij het makkelijk om te kiezen?
- Kun jij je goed concentreren? Wanneer wel en wanneer niet?
- Als jij een opdracht krijgt, begin je dan gelijk en zie je wel hoe ver je komt of wil je liever eerst even uitzoeken of je de opdracht wel goed begrijpt?
- Als iets niet goed is gegaan bij het werken aan een opdracht, wil je dan graag onderzoeken hoe dat komt of hoef je dat niet te weten?

Anders durven zijn

- Vind je het leuk om een andere mening/talent/idee/... te hebben als de andere kinderen?
- Durf jij je eigen mening te geven in de klas?
- Trek jij je aan wat anderen van je vinden?
- Vind je het lastig om iets te kiezen wat een ander niet kiest?
- Als je een opdracht krijgt waarbij jezelf mag kiezen wat je maakt, vind je het dan leuk om juist iets heel anders te maken dan andere kinderen of vind je het leuk om te kijken wat andere kinderen maken om dan hetzelfde te kunnen maken?
- Wat doe je als anderen jouw idee geen goed idee vinden tijdens een samenwerkingsopdracht?

Nieuwsgierig

- Wil jij graag weten hoe iets is gemaakt/waarom dingen zo zijn/hoe iets werkt/hoe je klasgenootje denkt?
- Blijf jij vragen totdat je het begrijpt/weet?
- Vind je het leuk om nieuwe dingen te leren/te ontdekken/te maken?
- Vind je heel veel dingen interessant of juist weinig?

Vindingrijk

- Bedenk jij wel eens een oplossing waar niemand aan gedacht had?
- Heb jij voor elk probleem één oplossing of juist vaak een heleboel?
- Vind jij het leuk om dingen uit te proberen?
- Vind jij jouw ideeën/oplossingen vaak best wel goed?